

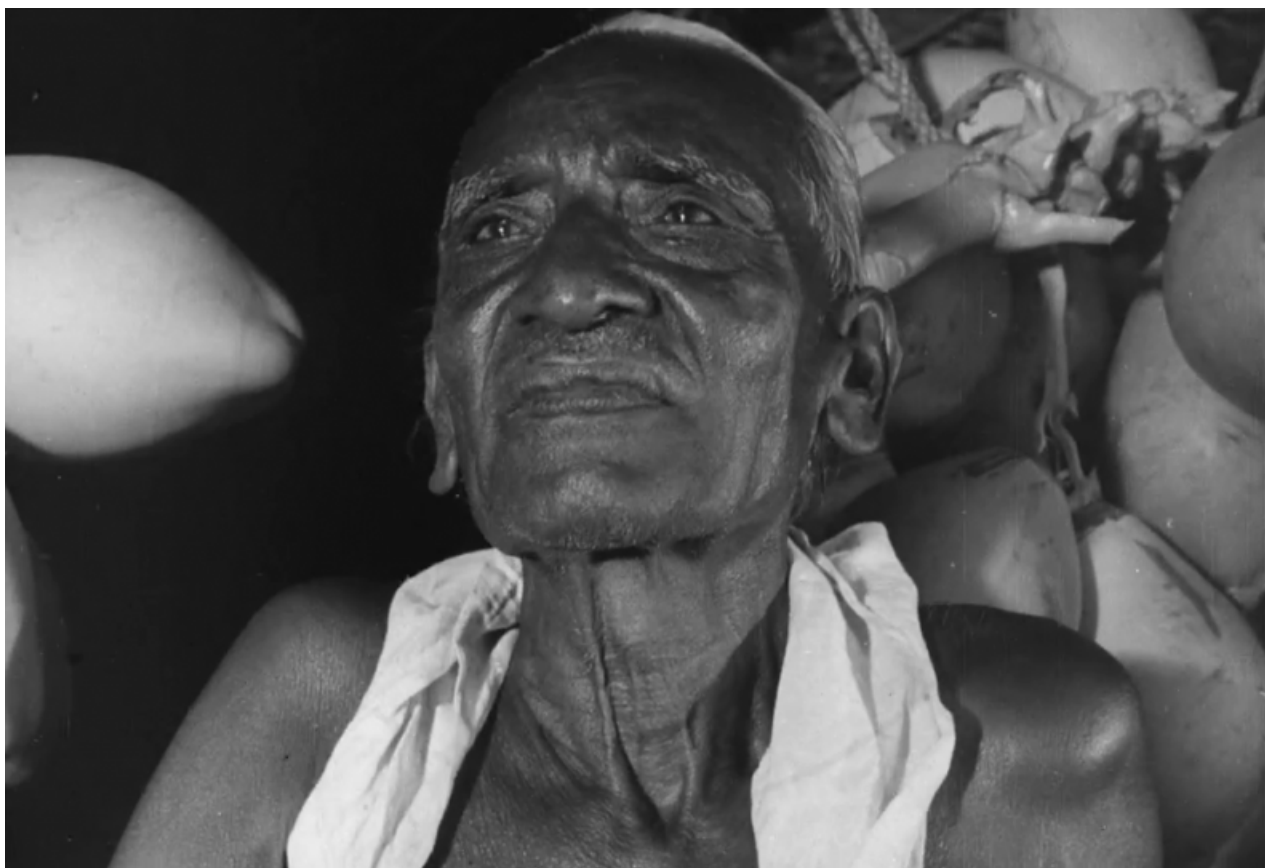
JAN KŘIPAČ / 27. 1. 2022

Unikátní kopie srílanského filmu *Poselství*

Ve sbírce Národního filmového archivu se zachovala unikátní dobová kopie snímku *Poselství* (Sandesaja, 1960), který natočil „otec srílanské kinematografie“ Lester James Peries. Její digitalizovaná verze byla nyní poskytnuta Národní filmové společnosti Srí Lanky, která ji také představila domácím publiku.

Peries se dostal k filmu koncem čtyřicátých let ve Velké Británii, kde realizoval několik oceňovaných amatérských snímků. Po návratu na Srí Lanku nastoupil do společnosti Government Film Unit, pro niž režíroval dokumentární filmy. Za *Conquest in the Dry Zone* (1954) o boji s malárií získal zvláštní uznání na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách. V roce 1955 založil vlastní společnost Chitra Lanka Limited za účelem výroby filmů v rodné sinhálštině. Tak vznikl jeho celovečerní hraný debut *Linie osudu* (Rekáva, 1956), který byl zařazen do soutěže canneského festivalu a byl také promítán mimo soutěž v Karlových Varech.

V březnu 1959 začal Peries natáčet historické drama *Poselství*. Děj se odehrává v 17. století a líčí boj sinhálských obyvatel proti portugalským kolonizátorům. Domorodí povstalci se uchýlili vysoko do hor, kam ještě nezasáhla moc okupantů a kde přežívají zbytky původního království. Vyprávění se odvíjí v několika paralelních liniích, vykreslujících celkový obraz mocenského útlaku, kolaborace části obyvatel a hrdinského odporu vzbouřenců. Historické téma navíc umožnilo Periesovi začlenit do snímku autentické prvky tradiční sinhálské kultury – jazyk, zpěvy, tance a zvyky vesničanů.

Poselství vznikalo v náročných podmínkách. Jako v případě *Linie osudu* se chtěl režisér odlišit od předchozí studiové produkce a natáčel film téměř výhradně v exteriérech. Štáb odcestoval do horské oblasti Belihuloya, jejíž větrné klima však nedovolovalo zaznamenat kontaktní zvuk. Dialogy tak musely být namluveny až zpětně ve studiu. Snímek nicméně těží zejména z výrazné vizuální stránky využívající reálných lokací, civilizací nedotčené přírody a okolní monumentální krajiny.

Druhý Periesův celovečerní film byl premiérově uveden na festivalu v Karlových Varech v červenci 1960. I když zde nezískal žádnou z cen, byl zakoupen do československé distribuce. V kinech se však promítal až o dva roky později. Díky tomu se také zachovala distribuční kopie snímku, uložená dnes v Národním filmovém archivu. Ta navzdory svému stáří vykazuje poměrně dobré kvality, což je dáno i materiálem značky Kodak, z něhož byla vyrobena. Diváci tak mohou dodnes obdivovat vytříbené černobílé záběry Periesova stálého kameramana Williama Blakea s jejich promyšlenými kompozicemi a plynulými jízdami.

Rozhovor (v angličtině) se Sumitrou Periesovou, první srílanskou filmařkou a manželkou Lestera Jamese Periese, o filmu *Poselství*.

